



Pieter Omtzigt @PieterOmtzigt

Apr 26 · 6 tweets · [PieterOmtzigt/status/1651146296797872128](https://twitter.com/PieterOmtzigt/status/1651146296797872128)

Lees dit bericht over ‘desinformatie’ en hoe de regering meewerkte aan het minder zichtbaar maken op sociale media.

Daarna lees antwoorden op Kamervragen (in dit draadje).

En je weet: we zijn aardig om de tuin geleid

(1)



‘Desinformatie’ over vaccins bestrijden. Wat deden ambtenaren achter ...

Onderzoek: Desinformatie werd tijdens de pandemie actief bestreden door leden van een denktank – op initiatief van het ministerie van VWS. Berichten op sociale media verdwenen.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/04/25/desinformatie-over-vaccins-werd-gewist-maar-wi...>

De eerste keer dat ik vroeg: heeft NL toegang tot desinformatie portals, kreeg ik als antwoord: het ministerie van BZK heeft een trusted flagged status.

Geen verdere informatie

(2)

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2022D57055>



Toen heb ik de vraag opnieuw gesteld: meer onderdelen van de overheid bemoeden zich met desinformatie: de NVWA, de kansspel autoriteit. Maar niemand op COVID-gebied (was al weinig geloofwaardig)

Lees de antwoorden

(3)

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D06855>

1 van 5 | 1599

Vragen van het lid **Omtzigt** (Omtzigt) aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Justitie en Veiligheid, van Defensie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister-President over de **mogelijkheid dat de Nederlandse overheid toegang heeft of had tot portals voor het aangeven van desinformatie bij sociale media** (ingezonden 29 december 2022).

Antwoord van Minister **Bruins Slot** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 17 februari 2023).

Vraag 1
Herinnert u zich dat u op de vraag of de Nederlandse regering, net zoals de regeringen van Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten, toegang heeft tot enerzijds de portal van Meta waarin direct desinformatie gemeld kan worden, en anderzijds vergelijkbare faciliteiten die door grote online platforms zoals Twitter worden aangeboden het antwoord gaf: «het Ministerie van BZK geen toegang tot een portal van Meta of Twitter waarin direct desinformatie gemeld kan worden. Wel heeft het Ministerie van BZK sinds 2019 de status van «trusted flagger» bij Facebook (later Meta) en Twitter, en sinds 2021 bij Google, TikTok en Snapchat.»¹

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Kunt u de vraag beantwoorden of de Nederlandse overheid (inclusief alle ministeries, alle diensten zoals AIVD en MIVD, legeronderdelen), politie, de NCTV, agentschappen zoals het RIVM, zbo's en andere eenheden en datacentra (zoals het Land Information Manoeuvre Centre) de afgelopen vier jaar toegang heeft (of gehad heeft) tot de portal van Meta waar desinformatie gemeld wordt of vergelijkbare portals bij andere sociale media bedrijven of andere manieren om bepaalde content minder zichtbaar of onzichtbaar te maken, gebruiken een waarschuwing, een ban of een schaduwban te geven?

¹ Brief Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 23 december 2022, «Informatie speciale portals sociale media platformen» (2022Z26408).

Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, Aanhangsel 1

Antwoord 2
Binnen de rijksoverheid zijn er verschillende onderdelen met toegang tot een speciale status om meldingen te doen over verschillende vormen van content bij sociale media platformen. Dit kan gaan over onrechtmatige, strafbare of ongewenste content.
Waar het gaat om meldingen over desinformatie, een vorm van mogelijk schadelijke en ongewenste maar legale content, heeft het team bij BZK dat zich bezighoudt met de aanpak van desinformatie rondom verkiezingen de status van «trusted flagger» bij verschillende online platformen. Dit is ook gemeld in de beantwoording van de Kamervragen over de «escalatie kanalen» en het «desinformatieteam BZK» en in de brief wijk op 23 december 2023 aan uw Kamer hebben verzonden. Omdat deze brief gericht was op de vraag of de rijksoverheid toegang had tot enerzijds de portal van Meta waarin direct desinformatie gemeld kan worden, en anderzijds vergelijkbare faciliteiten die van grote online platformen, werd hierin alleen de trusted flagger status van het Ministerie van BZK besproken. Voor meer informatie over het gebruik van deze status en de wijze waarop het Ministerie van BZK deze status heeft gekregen, verwijst ik u naar de beantwoording van eerdere Kamervragen.²
De vraag die nu wordt gesteld is breder: «Bepaalde contents is meer dan alleen desinformatie. In de beantwoording van deze vragen benoemen we daarom ook alle organisaties binnen de rijksoverheid waarvan bekend is dat ze een «trusted flagger» status hebben voor het melden van alle vormen van content, zoals strafbare en illegale content, de politie, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Kansspelautoriteit (Ksa) hebben ook een speciale status bij Meta. De politie heeft dit ook bij andere online platformen. De NVWA krijgt dit binnenkort waarschijnlijk ook bij TikTok. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) kreeg in 2019 de status van trusted flagger bij Meta.
Deze statussen zijn tot stand gekomen in overleg tussen platformen en deze organisaties, en dienen ter ondersteuning van de uitvoering van vastgestelde verantwoordelijkheden en taken van deze organisaties. De taak van deze organisaties en hun wettelijke grondslagen zijn daarbij het uitgangspunt geweest. De invulling van deze status is dus afhankelijk van de taken van de organisaties en wettelijke grondslagen.
De inlichtingen- en veiligheidsdiensten doen in het openbaar geen uitspraken over de wijze waarop zij hun wettelijke taken uitvoeren.
De overige instanties waar in deze vraag verder aan wordt gerefereerd, zoals het Ministerie van Defensie, de NCTV, of andere ZBO's dan hierboven genoemd, hebben of hadden voor zover bekend geen status van «trusted flagger». Er is geen uitspraak gedaan bij alle individuele ZBO's.
Naast deze speciale statussen kan het voorkomen dat ministeries in contact treden met online platformen zonder dat zij een bepaalde status, of toegang tot bepaalde portals hebben. Er is hier geen compleet overzicht van. Niet als dat bedrijven of burgers meldingen kunnen doen bij online platformen, kunnen organisaties binnen de rijksoverheid om verschillende redenen, en vanuit hun diverse taakopvatting in contact treden met online platformen.

Vraag 3
Indien het antwoord op vraag 2 luidt, dat zulk soort toegang bestond, kunt u dan aangeven wie die toegang had, over welke periode, bij welk bedrijf, of welke wijze daar gebruik van gemaakt is en toezicht op gehouden is en wat de wettelijke grondslag van het handelen was?

Antwoord 3
Bij betreffende organisaties zijn enkele medewerkers aangewezen om een melding te kunnen doen via de verschillende speciale statussen. Toezicht valt onder de verantwoordelijkheid van betreffende organisaties.

In het kort:

Organisatie	Vanaf	Bedrijven	Gemeelde content	Wettelijke grondslag
BZK	2019	Twitter	Mogelijke desinformatie rond verkiezingen.	Niet nodig.
	2019	Meta	Meldingen gemiddelde die onrechtmatige verkiezingen	Het heeft namelijk geen opdracht tot verwijdering maar verleidt tot controle o.b.v. gebruikersvoorwaarden bedrijf.
	2021	Google	Google	
	2021	TikTok	TikTok	
	2021	Snapchat	Snapchat	
NVWA	Eenke jaren Eerdere jaren	Meta	Reclame voor of aanbod van goederen die niet voldoen aan een van regelgeving waarna de NVWA toezicht houdt	Uitvoeringwet van Verordening (EU) 2019/1020 - Markttoezicht en conformiteit van producten
AFM	2019	Meta	Malafide advertenties van (potentiële) illegale kredietaanbieders	het toezicht van de AFM op de Wet op de Mededinging
KSA	2020	Meta	Overname meldingen van illegaal kansspeltoezicht op Facebook en Instagram	Financieel toezicht

¹ Zie voor de afschriften van deze meldingen: Bijlage van Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 914.

In het geval van BZK is de toegang tot de trusted flagger status per sociale media platform verschillend geregeld. Voor meer informatie over de periode waarin deze status is gebruikt, bij welk bedrijf en de wijze waarop het Ministerie van BZK deze status gebruikt, verwijst ik u naar de beantwoording van eerdere Kamervragen.²
Het Ministerie van BZK zet dit middel met grote terughoudendheid in en alleen rondom verkiezingen wanneer er een vermoeden bestaat van de verspreiding van des- of misinformatie waarvan de inhoud als gevolg heeft dat de integriteit van het verkiezingsproces, een vitaal onderdeel van de democratie, bedreiging zou kunnen ondervinden. Of wanneer een gemeentelijke rondom verkiezingen een vraag had voor Meta en zelf geen gehoor kreeg. Daarbij blijft het uitgangspunt dat het bestempelen van desinformatie als zodanig en factschecken primair geen taak is van overheden. Wanneer de nationale veiligheid, volksgesondheid, maatschappelijke en/of economische stabiliteit in het geding is, kan de overheid wel optreden en desinformatie tegengaan.³ Het Ministerie van BZK heeft dit ook gedaan rondom de verkiezingen, zie daarvoor de beantwoording van eerdergenoemde antwoorden.⁴ Daarnaast houdt deze trusted flagger status van het Ministerie van BZK slechts in dat online platformen een melding met prioriteit oppakken en beoordelen. De bedrijven waarbij een melding wordt gedaan maken hierbij hun eigen onafhankelijke afweging of er sprake is van een overtreding van de gebruiksvoorwaarden en dus of verwijdering, labelen of een andere actie nodig is. Het Ministerie van BZK heeft via deze kanalen geen bevoegdheid deze bedrijven te dwingen bepaalde content te laten verwijderen of andere acties te ondernemen. Dit is dan ook niet geboden. Van een wettelijke grondslag is daarom geen sprake. Hetzelfde geldt voor andere vragen of meldingen van ministeries zonder speciale status. Zij doen net als iedereen die gebruiker is op een online platform, een melding. Daarbij blijft het aan het platform om te bepalen of zij daarop handelen.
De NVWA heeft sinds enkele jaren de status van trusted flagger bij Meta om melding te kunnen doen van reclame voor of aanbod van goederen die niet voldoen aan wet- en regelgeving waarop de NVWA toezicht houdt. Waarschijnlijk krijgt de NVWA deze status inmiddels ook bij TikTok. De uitvoeringwet van Verordening (EU) 2019/1020 - Markttoezicht en conformiteit van producten geeft toezichthouders de bevoegdheid om platformen te plaatsen content te laten verwijderen en bepaalde websites te verwijderen of anderszins onbereikbaar te maken.
De AFM kreeg in 2019 de status van Trusted Flagger bij Meta. De AFM deed op deze wijze melding van malafide advertenties van (potentiële) illegale kredietaanbieders. Op dit moment maakt de AFM hier geen gebruik meer van. Door de werking van algoritme op het platform m.b.t. zoekacties, werd het al vanaf eind 2019 steeds lastiger dergelijke advertenties te vinden. Hierdoor bleek het uiteindelijk van onvoldoende toegevoegde waarde om dit nog voort te zetten. Het feit dat hier geen gebruik meer van wordt gemaakt

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 914.
³ Kamerstuk 20 821, nr. 173.
⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 914.

Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, Aanhangsel 3

Ook interessant: onmiddellijk na deze kamervragen nam Meta (Facebook) contact met mij op om mij te vertellen dat er trusted floggers waren bij BZK, de kansspel autoriteit.

Maar niets met Corona.....

(4)

Dat ligt dus behoorlijk anders blijkt nu. De regering kan beter spontaan een brief schrijven en uitleg geven.

Maar dat zal wel niet gebeuren: dus samen met [@NickiVerweij](#) zal ik gewoon dezelfde vraag voor de derde keer stellen

(5)

Het moge duidelijk zijn dat de eerdere antwoorden wel heel erg onvolledig zijn geweest. Zo kan ik als Kamerlid de regering niet controleren

(6)

...